

braços i cames arrencades, i tenir una paraula a punt quan el pacient, plorós i desvalgut, somicava:

—Què farè jo, d'ara endavant, en aquest estat?

Paquita i una companya, la Maria Raurich, de Sant Feliu, compartien habitació a la Gorga, no marxaven mai de l'hospital que no estigués tot a punt i, de vegades, quan anaven al cinema per esbargir-se, s'enduien algun malalt més recuperat amb qui entaulaven amistat. Allí conegué l'andalús Diego Chacón, amb qui es casaria a l'exili. Feren amistat amb

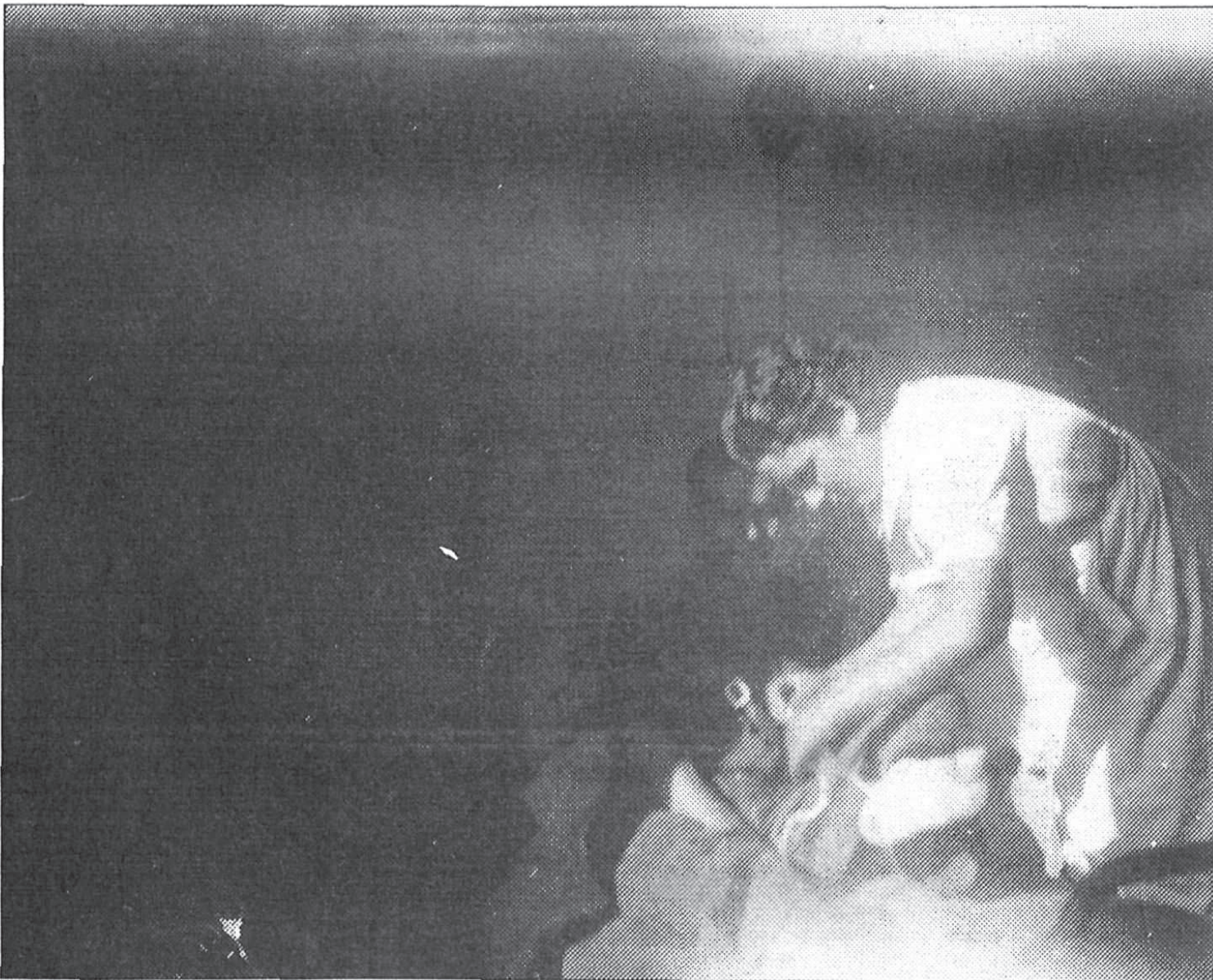
Torrent i Roncado, metge i practicant que no veien mai el moment de deixar els malalts. I amb la Consuelo, de Caldes, que va començar treballant en la neteja de l'establiment i, que amb empena i decisió, va aprendre l'ofici

d'infermera sobre la marxa i va ensenyar-lo a altres companyes.

Mercè Burjachs, de Can Matas de Sant Andreu, també s'ocupava a l'Hospital, servint els àpats o andreçant, primer al Vichy,

després a Can Prats, on igualment encabiren ferits. Almenys 1200 pacients arribaren a concentrar-se a Caldes. Els menys greus es referen a temps de prendre de nou el fusell i molts d'ells enfilaren a peu, lentament, el camí de l'exili, amb el cos i l'esperit lacerats de pena i ferides, poques hores abans que els nacionals apostessin els seus tancs a la Font del Càntir i, encarats a la Malavella, saludessin l'entrada al poble amb una esfereïdora pluja de bales.

... Poques hores abans que els nacionals apostessin els seus tancs a la Font del Càntir i, encarats a la Malavella, saludessin l'entrada al poble amb un esfereïdora pluja de bales.

La infermera Paquita Bardaleta, de Vidreres, prestà els seus serveis a l'hospital de Caldes i al febrer del 39 passà la frontera al costat dels ferits.